

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 105 февруари 2008

Ramanauskas против Литванија - 74420/01 Пресуда 5.2.2008 [Голем совет]

Член 6

Кривична постапка

Член 6-1

Правично судење

Осудителна пресуда за поткуп поттикнат од полицијата: *повреда*

факти: Апликантот работел како обвинител. Тој тврдел дека преку приватен познаник му пристапило лице кого претходно не го познавал, а кое всушност било офицер од специјалната полициска единица за борба против корупцијата. Офицерот му понудил на апликантот поткуп од USD 3,000 во возврат за ветување да добие ослободителна пресуда за трето лице. Апликантот првично одбил, но потоа се согласил, зашто офицерот ја понудил понудата повеќе пати. Офицерот ги информирал своите претпоставени и во јануари 1999 заменик државниот јавен обвинител го овластил да симулира кривично дело поткуп. Набргу потоа, апликантот го прифатил поткупот од офицерот. Во август 2000 тој бил осуден за прифаќање поткуп од USD 2,500 и осуден на затворска казна. Пресудата била потврдена на апелација. Откако ја отфрлил жалбата на апликантот на касација, Врховниот суд забележал дека немало докази дека почетните преговори со апликантот се случиле по полициски инструкции; дека властите биле информирани дури откако апликантот се согласил да го прими поткупот и дека, овластувајќи ги натамошните постапки на офицерот, тие само се приклучиле во кривично дело коешто веќе било во тек. Согласно Врховниот суд, прашањето на поттикнување не играло улога во правната класификација на однесувањето на апликантот.

Право: Националните власти не може да се изземат од одговорноста за постапките на полициските службеници со едноставно тврдење дека, иако извршувале полициски должности, службениците делувале „во приватно својство“. Беше особено важно тоа што властите требало да преземат одговорност, зашто почетната фаза на операцијата се одвивала во отсуство на било каква правна рамка или судско овластување. Понатаму, со

овластување на офицерот да симулира акт на поткуп и со негово изземање од секаква кривична одговорност, властите *ex post facto* ја легитимизирале прелиминарната фаза и ги користеле нејзините резултати. Понатаму, не беше дадено задоволително објаснување за тоа кои причини или лични мотиви можеле да го наведат офицерот да му пристапи на апликантот по сопствена иницијатива без да им обрне на своите претпоставени внимание на тоа прашање, или пак за прашањето зошто тој не бил гонет за своите постапки во тек на таа прелиминарна фаза. Во врска со тоа, Владата едноставно се повикала на фактот дека сите релевантни документи биле уништени. Одговорноста на властите, оттука, е врзана за постапките на офицерот и на познаникот на апликантот пред овластувањето за симулирање поткуп. Секое поинакво толкување би отворило врата за злоупотреба и произволност со одобрување да бидат заобиколени применливите принципи. Постапките на офицерот и на познаникот на апликантот отишле подалеку од чисто пасивна истрага за постојна криминална активност; немало докази дека апликантот претходно сторил било каков престап, особено престапи поврзани со корупција; сите средби меѓу апликантот и офицерот се случиле на иницијатива на офицерот; а откако се чини дека апликантот бил подложен на отворено подбуждување од страна на неговиот познаник и офицерот да изврши кривично дело, иако немало објективни докази што би сугерирале дека тој имал намера да се впушти во таква активност. Во целиот тек на постапката, апликантот тврдел дека тој бил поттикнат да го стори делото. Соодветно, најмалку што можеле да сторат домашните власти и судовите е да се зафатат со темелно преиспитување дали обвинителските органи поттикнале на извршување на кривично дело. За таа цел, тие требало да ги утврдат особено причините зошто е планирана операцијата, степенот на полициска вмешаност во делото и природата на поттикот или притисокот на кој бил подложен апликантот. Ова било особено важно земајќи го предвид фактот дека неговиот познаник, кој првично го запознал офицерот со апликантот и кој, се чини, одиграл важна улога во настаните што довеле до давањето на поткуп, не бил никогаш повикан како сведок во предметот, зашто не можело да му се влезе во трага. Апликантот требало да има можност да ја изнесе својата аргументација во однос на секоја од овие поенти. Сепак, домашните власти одрекувале дека имало поттикнување од страна на полицијата и не презеле мерки на судско ниво за да извршат сериозно испитување на наводите на апликантот. Поконкретно, тие не направиле обид да ја разјаснат улогата одиграна од протагонистите во предметот на апликантот, и покрај тоа што осудителната пресуда за апликантот почивала врз доказите добиени како резултат на полициското поттикнување на кое тој се жали. Судот го забележа наодот на Врховниот суд дека, откако е утврдена вината на апликантот, прашањето дали постоело и надворешно влијание врз неговата намера да го стори делото станува ирелевантно. Сепак, признанието на дело сторено како резултат на поттикнување не може да го избрише ни поттикнувањето, ни неговите последици. Постапките на офицерот и на познаникот на апликантот имале врз апликантот последица да го поттикнат да го стори делото за кое е осуден. Нема индикации дека делото би било сторено без нивната интервенција. Имајќи ги предвид ваквите интервенции и нивното користење во нападнатата кривична постапка, судењето на апликантот било лишено од правичност.

Заклучок: повреда (едногласно).

Член 41 – EUR 30,000 за сета претрпена штета.

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.